

יבית אומר

עלון שבועי לכבודו של רבנו הגדול
מרן רבי **עובדיה יוסף זצוק"ל**

פרשת וישב

כסלו תשפ"ה

גיליון מס' 534

דבר העורך הרב יצחק בר זכאי

והנה ארחת ישמעאלים באה מגלעד וגמליהם נושאים נכאת צרי ולוט (ל"ז, כ"ה)

למה פרסם הכתוב את משאם? להודיע שכרן של צדיקים, שאין דרכם של ערבים לשאת אלא נפט ועיטרן שריחן רע,

ולזה נזדמנו בשמים שלא יוזק מריחו רע (רש"י בשם מדרש רבה).

אם עוקבים אנו אחרי תלאותיו של יוסף וסאת הייסורים הגדושה שנשא על כתפיו- אחרי שנמכר כמה פעמים ונתגלגל כעבד בזוי - מיד ליד, והגיע לפוטיפר הבזוי שהשליכו לבור- יתגמד מאוד חסד זה שנעשה עמו כדי שלא יוזק מריחו רע.

וכי מהו חסד פעוט זה, מול הגורל המר והאכזרי שפקדו באותה עת? האין ציון עובדה זו בבחינת "לעג לרש"?

הג"ר מאיר רובמן זצ"ל בספרו "זכרון מאיר", מגיע מתוך השאלה לכלל גדול בענין שכר ועונש. הכל שקול ומדוד מן השמים, עד הפרט האחרון. צרות וייסורים, השפלות וצער כן, ריח בלתי נעים - לא. וכאשר סאת הייסורים המליאה והגדושה הגיעה לקצה- המידה שהוקצב לה, שוב אין סוטים אפילו לא כמלוא הנימה מעבר לכך, להנהגת הבורא הזו יש חשיבות מיוחדת לבני אדם שמרוב צרותיהם ודאגותיהם הגדולות ר"ל מסיחין דעתם מן הצרות הקטנות הפוקדות אותם, עליהם לדעת שהכל נלקח בחשבון

וכך גם יסורים בשעה שמשגרים אותם אל האדם משביעים אותם ואומרים להם: "אל תלכו אלא ביום פלוני! ולא תצאו אלא ביום פלוני ובשעה פלונית ועיי"ס פלוני!" כיון שהגיע זמנם לצאת, מיד הם יוצאים (גמ' ע"ז) ובגמ' (חולין ז') אין אדם נוקף אצבעו (מקבל מכה באצבעו) מלמטה אא"כ מכריזין עליו מלמעלה,

הרי לנו שכל פרט מהייסורים, ואפילו הקטן ביותר הן במה שנוגע לכמות והן הנוגע לאיכות, בא ע"י פסק דין מיוחד מבית דין של מעלה.

והם נשלחים לאדם מדודים בדקדוק עצום ואינו מקבל יותר מהמגיע לו אפ"י כמלא הנימה.

שבת שלום!

שעון חורף:

שקיעת החמה - 16:43

נץ החמה - 6:33

סו"ז ק"ש: מג"א - 8:32 הגר"א - 9:03

סוף זמן תפילה: הגר"א - 9:54

צאת שבת - 17:14

זמן ר"ת במוצ"ש - 17:48

הזמנים הם לפי אופק ירושלים

פנינים מתורתו על פרשת השבוע

וישב יעקב (ל"ז, א')

ביקש יעקב לישב בשלוח קפצה עליו ורגזו של יוסף - כתב רש"י ביאר מרן זיע"א: כל צרותיו של יעקב: עם יוסף, דינה, עשו, לבן הכל רמוז במילת וישב

ו- היא האות השניה של יוסף

י- היא האות השניה של דינה

ש- היא האות השניה של עשו

ב- היא האות השניה של לבן

וכל אלו גרמו צרות רבות ליעקב אבינו ע"ה

(שעורי הראש"ל עמ' קצ"ב)

ויאמר אליהם ראובן ... השליכו אותו אל הבור הזה (ל"ז, כ"ב)

הסביר מרן זיע"א: במדרש מובא על הפסוק:

הדודאים נתנו ריח- זה ראובן שביקש להציל את יוסף

ועל פתחינו מכל מגדים- זה נר חנוכה, ולכאורה מה הקשר ביניהם? והסביר: על פי מה שכתב הרמב"ן (וישב ל"ז, כ"ג) שראובן ביקש להשליכו לבור, כי לא ידע שיש בו נחשים ועקרבים כי היה הבור עמוק ולא שלטה בו העין,

וזה שכתוב: הדודאים נתנו ריח זה ראובן שהציל את יוסף, ואם תאמר איה הצלה זו הרי יש שם נחשים ועקרבים, על זה ממשיך המדרש ועל פתחינו כל מגדים- זה נר חנוכה שאם הניחו למעלה מעשרים אמה פסולה, כי לא שלטה בו העין, ואף אצל ראובן לא שלט העין מחמת שהבור היה עמוק יותר מעשרים אמה.

(מאור ישראל דרושים עמ' ק"ז)

וימכרו את יוסף לישמעלים בעשרים כסף (ל"ז, כ"ח)

רגיל היה מרן זיע"א לספר: מעשה באשה תמימה שהיתה רגילה לבוא בכל שבת לביהכ"ס לשמוע קריאת התורה, וכשקרא השליח ציבור בפרשת וישב על מכירת יוסף-

התפרצה האשה בבכי נורא, והתרעמה על אנזריותם של השבטים שמכרו את יוסף. לאחר כשנה הגיעה שוב אותה אישה לביהכ"ס ושמעה מהש"ץ שוב את הקריאה על מכירת יוסף, והפעם הרימה את קולה וצעקה, מגיע לו, מגיע לו ליוסף.

כששאלה האישה מדוע בשנה קודם התפרצת בבכי ועכשיו את נינוחה? ענתה האישה, יוסף אשם בכך שמכרו אותו השנה הזאת. שהרי בשנה שעברה הוא סיפר את חלומותיו ונמכר, והשנה מספר שוב את חלומותיו- ולא למד את הלקח.

והוסיף מרן: שישנם טיפשים שפוצחים פיהם חלילה כנגד השבטים קדושי עליון. כולם אהובים, כולם ברורים וחלילה להאשימם על מחשבתם להרוג את יוסף, כי הכל מיד ה'.

וכמו שניחם יוסף את אחיו: "ואתם חשבתם עלי רעה, אלוקים חשבה לטובה, למען עשה כיום הזה להחיות עם רבי".

(שמענו מפי קודשו)

ויסיפו עוד שנה אותו על חלומותיו ועל דבריו (ל"ז, ח')

הסביר מרן זיע"א: מדוע אחיו שנאו את יוסף על חלומותיו, והרי אולי משמים גילו לו שכך צריך להיות.

ותירץ: כבר אמרו חז"ל (ברכות נ"ה) שחלום הלילה, הוא בדרך כלל לפי מה שאדם מהרהר ביום ומשום כך חשדו השבטים ביוסף שבמשך היום הוא מהרהר וחושב איך להשתרר עליהם ולכן הוא חלם כך בלילה, ולכן שנאו אותו, אך לאמיתו של דבר יוסף

לא חשב כך ביום, אלא את אשר האלוקים עושה הראה ליוסף בחלום ונתקיים בו בחלום אדבר בו, והיו חלומותיו מעין נבואה על העתיד.

מעשה רב

סיפר רבי שמעון חי אלוף שליט"א-

רב מו"צ אהבה ואחוה - ברוקלין

זכורני לביל יום הכיפורים (שנת תשל"ט) לאחר סיום התפילה

עמד מרן זיע"א בצד ההיכל לברך את העוברים לפניו ולנשק

את ידיו, אני נשארתי עומד לצידי עד עבור אחרון המתפללים,

ואז התחיל מרן ללכת לכיוון היציאה ואני מלווהו,

והנה כשהגיע מרן לפתח היציאה מבית הכנסת שהיה בקומה השניה

בבית הראש"ל (בשכונת טלביה, שם התפללנו בימים הנוראים) לפתע

הסתובב מרן במהירות הבזק והחזיר פניו

ונכנס לבית הכנסת, ואני מיד ביקשתי לדעת על מה זה,

והבחנתי שזקנה אחת מלווה באשה, יורדת מהמדרגות מקומת עזרת

הנשים (קומה ג'), וזה עתה הגיע לקומת בית הכנסת ומרן זיע"א

שהבחין בעיניו הטהורות שכן הוא חזר לאחוריו,

ושבו התבוננתי וראיתי שישב במקומו ושלף גמרא וגרס בדביקות

כמה דקות עד ששיער שהספיקו הנשים לעזוב את בנין בית הכנסת.

ואז פנה אלי מרן ואמר לי, בא נצא!

ואני שחשבתי לעצמי לא די שמרן נשאר אחרון ונתעכב

עד שכולם יברוכו מפיו, עוד צריך להתעכב מחמת הנשים,

ואז פניתי למרן ואמרתי, רבינו, מחר אני אומר לגבאים שיודיעו אחר

התפילה שהנשים בקומת העזרה לא ירדו עד שמרן יעזוב את המקום

כי אין שום הצדקה שיסבול עיכוב כזה גדול.

וענה לי מרן זיע"א: מיד בהחלטיות לא צריך! למה שהם התעכבו

בגללי? וכי הן לא ממהרות לבתיהן? לא תדבר עם אף אחד,

זהו רצוני וכבודי! עד כאן המעשה כהווייתו.

ידיד נפשי ואהובי איני יכול לתאר במילים את גודל הרושם שנחקק

בעומק נשמתו ממה שראו עיני בזו הלילה מקדושתו ושמירתו מכל

נידנדוד של איסור, וממה שהגיב בכזו ענוה אמיתית ת.נ.צ.ב.ה.

עוד סיפר:

בשנת תשמ"ב, חל יום הכיפורים ביום שני, והנה בשבת תשובה

עוררני מרן להגיע בזמן לסליחות מחר בבוקר (ערב כיפור) בשעה 5

בדיוק לעבור לפני התיבה, ואני לתומי חשבתי שמרן מזרזני בדבר כי

מסתמא לא יגיע לסליחות, ורוצה להיות בטוח שיהיה שליח ציבור

(כי בדרך כלל מרן עצמו היה עובר לפני התיבה) והנה עשיתי במצוותו

והגעתי לבית הכנסת "חזון עובדיה" (בכניסה לביהכ"ס הגדול) ב 5

בבוקר בדיוק, ולהפתעתי ראיתי שמרן עומד על התיבה ומתחיל-

"קמתי באשמורת", מיד ניגשתי לתיבה ועמדתי לימינו, כפי

שהירגילני שאהיה לו לעזר, ואני תמהה לעצמי שהרי מרן נהג לאמר

סליחות בחצות הלילה בבית הכנסת היזדים לאחר שיעורו השבועי.

ואכן לאחר תפילת שחרית שאלתיו על זה, וענה לי מרן, כן, אמרתי

סליחות בחצות ביזדים בסיום השיעור כרגיל ואז העזתי ושאלתי,

ומאי האי? שכבודו חוזר לאמר שוב סליחות וענה לי מרן:

תראה, אני לא בטוח שכל הקהל יודע שכבר אמרתי סליחות,

וסוף סוף אני רב בית הכנסת, וחששתי אולי לחילול ה' שיחשבו

שאינני אומר סליחות.

והדבר מפליא: מרן שהוא רבן של כל בני הגולה, אבל בכל זאת הוא

גם רב בית הכנסת קטן, וצריך לנהוג כמצופה מרב בית הכנסת,

וזה עוד דוגמא לשיעור בהנהגה ובענווה אשר לא תמצא כדוגמתו

לא בספר ולא במציאות עלי ועל צוארי.

כינור הירתי

א. הסבר: מנין שלא אומרים בסעודת מילה שהשמחה במעונו

שנאמר ליהודים היתה אורה ושמחה וששן ויקר.

ב. 1. ערל שוחט 2. בהמה אסורה – והבשר כשר, הכיצד?

ג. שמות אמוראים, כהן ולוי ואינם שמות משפחה?

ד. מי הוא מגדולי האמוראים שהיה סגי נהור,

והאיר עיני חכמים בהלכה?

ה. היכן מציינו חכם שיושב בגן עדן למעלה מרבו?

ו. מה הם שתי ברכות שרק ישראלי יכול לברך אותם,

ושתי ברכות שרק כהן יכול לברך.

ז. מה היא הברכה שמעולם לא בירך אותה ר"ש בר יוחאי?

ח. היכן הזכיר הרמב"ם בחיבורו מסכת מן הש"ס?

ט. היכן מציינו 1. מלך שהרג את רבו 2. חכם ששרף את רבו.

3. מלך שהרג את סבו.

תשובות.

א. במגילה (טז) דרשו וששון זו מילה ובכתובות (ח) איתא שאין אומרים

שהשמחה במעונו בסעודת מילה משום שיש צער לתינוק עיי"ש, ולכן

המילה וששן נכתבה חסירה ללא ו' להראות שאין השמחה שלימה במילה.

ב. 1. ערל שפתיים ששוחט 2. בהמה קשורה (אסורה) בחבלים, כשירם

באכילה.

ג. לוי בר סוסי – תלמידו של רבי, ורב נחמן בר כהן (סנהדרין ז')

ד. רב ששת (שהיה סגי נהור) – שעליו אמר רב עמרם שהאיר עיני חכמים

בהלכה (עי' יבמות ל"ה, נ"ו, נ"ח)

ה. רב יהודה לפני שמואל רבו (עי' קבלת הגאונים בתוספות ב"ב י' עב)

ו. פדיון הבן, ופדיון פטר חמור – מברך רק ישראל,

וברכת כהנים וברכת חלה (אשר קדשנו וכו' וצונו לאכול תרומה רק כהן

מברך (עי' רמ"א י"ד סי' שכ"ב).

ז. ברכת הקשת (בראשית רבה פל"ה פ"ב)

ח. 1. בהלכות יסודי התורה (פ"י ה"ד) וז"ל מפורש במסכת שבת.

2. בהלי שמיטה ויובל (פ"י ה"ה) כתב וכן עולה בגמ' עבודה זרה.

3. בהלכות גזילה ואבידה (פ"י ה"ג) כתב מסכת נדה ומקוואות.

ט. 1. דוד הרג את מפיבושת דודו, ושלמה הרג את שמעי רבו

(עי' יבמות עט, וברכות ח')

2. רבי מאיר הכניס את אלישע רבו לנהיגים (עי' חגיגה ט"ו)

3. מנשה הרג את ישעיה הנביא סבו (עי' יבמות מ"ט ע"ב)

הלכות חנוכה

* **זמן הדלקת** נרות חנוכה היא בצאת הכוכבים, ומי שטרוד יכול להדליק בברכה מפלג המנחה ומעלה, ובלבד שיתן בה שמן שידלק חצי שעה לאחר צאת הכוכבים, וכן הנוהגים להתפלל ערבית מפלג המנחה יכולים להדליק אז בביהכנ"ס.

* **המנהג** שנהגו בכוללים שאברכים מפסיקים מלימודם כדי להדליק נר חנוכה בזמן, הוא מנהג נכון ואין לערער אחריו.

* **המדליק** נר חנוכה צריך שלא יסלק ידו מיד, עד שידלק **רוב היוצא** מן הפתילה (וה"ה בהדלקת נרות שבת).

* **אין חוששין** להחליף הפתילות כל ערב בפתילות חדשות ויש שנהגו להחליפם בכל לילה, לפי שכל לילה היה מתחדש הנס.

* **לאחר שהדליק** בעה"ב את נר החיוב (שהוא הנר שמוסיפין בכל יום) מותר לתת לבנו הקטן שהגיע **לחינוך** להדליק את שאר הנרות כדי לחנכו במצוות, ונר השמש יכול ליתן אפ"י לבנו שלא הגיע לחנוך.

* **מי שגר בקומה גבוהה** והדירה נמצאת בקומה חמישית או שישיית שהיא למעלה מעשרים אמה מקרקע רשות הרבים (9.6 מטר) יניח הנרות בפתח הדירה מבפנים שהוא פרסומי ניסא לבני הבית, ואם ירצה יכול להדליקה בחלון ביתו שאף לעוברים ושבים ברה"ר יש פרסומי ניסא, ואם יש עוד בנין גבוה מול ביתו, והדיירים שבקומה חמישית או השישית שממולו יכולים לראות את נרות החנוכה שבחלון ביתו - עדיף להדליק נרות החנוכה בחלון ביתו.

* **לכתחילה צריך** להדליק נרות חנוכה בכלי, ולא כמו אלה שמדליקים נר שעווה על הרצפה או על השיש שאין זה כלי, ויש אומרים שהנר שהוא בכלי מעכב המצוה, ומ"מ הסומך על הפוסקים להדליק ללא כלי יש לו על מה לסמוך.

* **בחורים** שלומדים בישיבות, שהוריהם מדליקים עליהם בביתם, אינם צריכים להדליק נרות חנוכה בישיבה, ואף אינם צריכים להשתתף בפרוטות, אלא יוצאים ידי חובה בהדלקת נר חנוכה של אביהם בביתם, ואם ירצו להחמיר ידליקו בלא ברכה, ואם ברכו ברכתם לבטלה.

ואפילו בחורי ישיבה שהוריהם אינם מדליקים עליהם בביתם, יוצאים ידי חובה בהדלקה שבהיכל הישיבה, שמסתמא הנהלת הישיבה מקנה לכל תלמידיה חלק בשמן ופתילות. ואפילו אם הם סמוכים על שולחן הישיבה ללא כל תשלום, מכל מקום הנהלת הישיבה מזכה להם במתנה את השמן.

* **הנוהגים לערוך מסיבות** בלילות חנוכה שאומרים שם דברי תורה, ומדליקים שם נרות בברכה יש להם על מי שיסמכו. ומה טוב להתפלל שם תפילת ערבית בציבור לאחר ההדלקה, וכפי שנוהגים בבתי הכנסת.

* **מברכים ומדליקים** נרות חנוכה בבית הכנסת לפרסומי ניסא, אע"פ שכל הציבור חוזר ומדליק בביתו בברכה, ויכול השמש לכבות את הנרות מיד לאחר תפילת ערבית שכל הציבור יוצא מביהכנ"ס אע"פ שלא דלק חצי שעה, אא"כ נשארים ללמוד בביהכנ"ס צריך שיהיו דולקים חצי שעה,

* **אם אין עשרה** אנשים בביהכ"נ לא יברכו על ההדלקה, ואם ידוע שלאחר מכן יבואו עוד אנשים וישלימו למנין ויראו את הנרות דולקים רשאים לברך על ההדלקה, ונשים וקטנים שהגיעו לחינוך מצטרפים לעשרה.

* **בתי כנסת** שיש להם כמה חדרים שמתפללים שם מנחה וערבית, יכול השמש להדליק בכל מנין ומנין בברכה.

* **כתב הריב"ש** (סי' קי"א) מנהג זה שמדליקין נרות בבית הכנסת הוא משום פרסומי ניסא, שמכיון שאין אנו יכולים לקיים המצווה כתקנתה להניחה על פתח ביתנו מבחוץ ולפרסם את הנס ברבים, וכולם מדליקים נרות בפתח הבית מבפנים, ואין כאן בפרסומי ניסא אלא לבני ביתו בלבד. לפיכך הנהיגו להדליק בבית הכנסת משום פרסומי ניסא כראוי.

* **בן נשוי המתארח** אצל אביו או אצל חמיו בשבת חנוכה, אע"פ שיש להם חדר מיוחד בבית שהוא לן שם אינו חייב להדליק נר חנוכה בפני עצמו, וגם אין צריך להשתתף בפרוטות ויוצא ידי חובה במה שמדליק בעל הבית שהוא אביו ואם רצה להדליק בפני עצמו לא יברך, כי היא ברכה לבטלה.

* **אסור לאכול** סעודת קבע או להתחיל במלאכה קודם הדלקת נר חנוכה, וסעודת קבע היא יותר מכביצה פת, ואפ"י ללמוד תורה אסור משהגיע זמנה, אא"כ התחיל ללמוד קודם הזמן.

* **בעה"ב** המתארח לבוא לביתו ולהדליק, רשאים אשתו ובני ביתו לאכול סעודת קבע קודם ההדלקה.

* **בכל** שמונת ימי חנוכה בתפילת שחרית גומרים את ההלל, ומברכים לפניו ולאחריו.

* **נשים פטורות** מן ההלל כשם שהן פטורות מן ההלל בשאר המועדים (ואפילו פרק אחד אינן חייבות לומר) ומ"מ אם רצו לגמור את ההלל, רשאיות לגומרו **בלי ברכה**.

* **סופגניות** שהובאו באמצע הסעודה **אין לברך** עליהן, וטוב להניחם עד לאחר ברכת המזון ואז יברכו עליהן.

סיפור השבוע

מסופר על רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל - בעל ה'אבן האזל'
 שבהיותו צעיר לימים בא רבינו בברית האירוסין לרבנית בילה הינדה בתו של הגביר הלמדן רבי פיבל פראנק (שהיו כל גדולי הדור מתארחים אצלו כר' ישראל מסלנט ועוד) ולפני פטירתו ציוה את אשתו שתשיא את כל **ארבעת בנותיהם לגדולי התורה**, ובניהם היה רבינו וכן רבי משה מרדכי אפשטיין זצ"ל. ובין האירוסין לחתונה חלה רבינו **בחולי קשה ונטה למות**, ומשפחת הכלה, שלחה לרבינו את טובי הרופאים, אך הרופאים אמרו **שמצבו קשה**. והרבנית לא הסכימה לבטל את השידוך ובקשה לשאול את הרופאים, אם לכל הפחות **יש לו סיכוי לחיות שנה**, וכאשר נענתה בחיוב אמרה שעדיף לה להתחתן עם רבינו אפילו אם יפטר לאחר שנה, ולוואי שתזכה לשמש ת"ח כמוהו **אפילו שנה אחת בלבד**. אך יחד עם זאת הלכה למרן החפץ חיים, ובקשה ממנו ברכה בשביל חתנה, ואמר לה החפץ חיים את המשפט המפורסם: **יש אנשים שהקב"ה ברך אותם בבריאות איתנה**, אך יש אנשים שהקב"ה מברך אותם **באריכות ימים**. ואכן זכה רבינו והאריך ימים מאז, למעלה משישים שנה. והגאון הגדול רבי הלל זקס זצ"ל היה נוהג לספר זאת, והיה אומר שנתקיימו דברי הח"ח בשני הגיסיים, שהגרמ"מ אפשטיין (גיסו) שהיה אדם חזק נפטר בקיצור ימים, והגרא"ז שהיה חולני, האריך ימים אחרי גיסו, עשרים שנה, ונפטרו שניהם ב"י כסליו בהפרש של 20 שנה... **הרבנית בילה הינדה היתה** מסורה לרבינו כל ימיה, וכידוע היא זאת שכתבה וערכה את ספרי האבן האזל. **וסיפרו** שכאשר כיהן רבינו כרבה של סלוצק, הלך לתומו ברחוב, ותוך כדי הליכה **נפל לתוך בריכת סיד**. יהודים שעברו במקום ניסו לקחת אותו מהמקום לחסוך ממנו בושה, אולם רבינו לא זז ממקומו, **שהרי איסר לקבלן** הבנין מעט סיד שנוטף מבגדיו, ולא עזב את המקום עד שנמצא הקבלן, ורבינו פיצה אותו על "הנוזק" וביקש ממנו מחילה... זיע"א.

תשית לראשו עטרת פז

למעלת מורינו ורבינו, נשיא אלוקים בתוכינו, המאור הגדול פה מפיק מרגליות, **סיני ועוקר הרים**, ממנו נהנים עצה ותושיה מנהיג ברמה, איש על העדה ממשיך דרכו של מרן עט"ר זיע"א אשר העיד עליו **וה' עמו שהלכה כמותו**
מרן רבי דוד יוסף שליט"א
 לרגל הכתרתו בכתר הראשון לציון והרב הראשי לישראל ונשיא בית הדין הגדול ימים על ימי מלך תוסיף שיאריך ימים על ממלכתו בקרב ישראל בפסיקותיו הבהירות, ולהנחיל לנו הלכה ברורה לשעה ולדורות לרומם קרן התורה ברוב נחת ושלוה אמן.

המברכים נאמנה
 בני תורה בשכונת הר נוף
 ירושלים

ותלמודו בידו

ב"ה יום ד' כד כסליו תשי"ז ירושלים
לכבוד ידיד נפשי הרב הגאון המפורסם כמוהר"ר ר' עובדיה יוסף שליט"א.

רב וידיד מאד נכבד. הנני לבשרו שבי"ה נולדה לנו בת ביום ש"ק פרשת וישב, וב"ה שעבר הכל בהצלחה וכו'. ועתה אכתוב לו כמה דברים קטנים שנתעוררו אצלי בשיעור. אם עבר הזמן, מדליק בברכה כל זמן שבני הבית נעורין, ואם ישנו, שמעתי מתלמידי שאמר שאם קשה לו ידליק בברכה. **ולא ידעתי טעמו של כת"ר איך לא חשש לסב"ל**, ע' בכה"ח (בסי' הנז' אות כו) ובמשנ"ב (ס"ק יא) ובשעה"צ (ס"ק יז), כי אני הוריתי להם שאם ישנו או אם הוא רווק, ועבר הזמן, **שידליק בלי ברכה**. והם אמרו לי שכת"ר לא הורה כן. ואם טעמו של כת"ר מפני שבזמן הזה האנשים עוברים ושבים עד שעה מאוחרת, אטו לפי"ז יצטרך להניח שמן כשיעור עד חצות, שאז כלתה רגל מן השוק. אנא אבקשו להסביר לי את טעמו. ואסיים מכתבי זה לידיד נפשי האהוב לי מאוד, בברכת שים שלום, ותזכו לשנים רבות נעימות וטובות, דשנים ורעננים הוא ובני ביתו הי"ו וכל המשפחה, ומי שעשה נסים לאבותינו בימים ההם כן יעשה לנו ויגאלנו גאולת עולם בביאת משיח צדקנו. אמן.

לכבוד רב ידידו המצפה לראותו
בן ציון אבא שאל.

ב"ה אור ליום ב' כט כסליו תשי"ז
כבוד ידיד נפשי ורוחי. רב חביבאי. דיתניב בתווי דלבאי. כש"ת הרב הגאון וכו'. מהר"ר בן ציון א. שאל (שליט"א) ז"ל.

שלום וברכה בכל אותות החבה!
 יקירי ומכובדי! זה עתה באה לידי אגרתו המעולפת ספירים, ומאד שמחתי מהולדת הבת שתחיה, יהי רצון שתהיה למזל טוב וגדא טבא. ותהלות לאל יתברך שעבר הכל בהצלחה. גם שמעתי מהמסור כתב זה ב"ה נוות ביתו שהרבנית תחיה מרגישה טוב, ואורח צדיקים כאור נוגה הולך ואור וטוב – עד נכון היום. יהר"ר שתהיה בריאה איתנה בנהורא מעליא וכל מילי דמיטב, בעושר ואושר והצלחה רבה, "אשתך כגפן פוריה, בניך כשתילי זתים סביב לשלחנך, הנה כי כן יבורך גבר ירא ה'. יברכך ה' מ"ציון" עושה שמים וארץ וכו'.

אתאן לדברי תורה. בנוגע למה שהוריתי שאפשר להדליק בברכה, אם בני הבית ישנים, וקשה לו שלא לברך על ההדלקה. **וכת"ר תמה שלא ידע טעמי שלא חששתי לסב"ל.**

וציון לדברי הכף החיים (ס"ק כו). ובאמת בפשיטות יש לומר דאף דאמרינן סב"ל אפילו נגד מרן. (וכאן מרן ס"ל שמברך, כדמוכח מסתמות דבריו. וכן כתב כיו"ב במחזיק ברכה סק"ב עפ"ד המאירי שבת כא:)

הרי כתב בשו"ת חיים שאל ח"י (סי' טו) **שהמברך כדעת מרן אף שיש מחלוקת אין מזניחין אותו**. ע"ש. וגם בעיקר הדבר אין הכל מודים להחיד"א בכלל שכתב דסב"ל אמרינן אפילו נגד מרן.

וע' בספר מאמר מרדכי (סי' קסב סק"ט, וסי' תקפב סק"ב). ועוד שראיתי ג"כ להחמד משה (סי' תרעב) שהעיד שכן מנהג העולם.

וא"כ סב"ל לא אמרינן במקום מנהג.
 ושוב ראיתי שגם המשנ"ב בשער הציון (ס"ק יז) כתב שהסומך על דברי החמד משה אין מזניחין אותו. וכן ראיתי מזמן בספר ברכת יוסף ידיד כתב יד (נמצא אצל ר' ארי חיימוף הי"ו) שכתב מברך. וכן הערתי בזה מזמן רב בחידושי הש"ע. וכעת אין הפנאי מסכים להאריך. **ועכ"פ ברווק נ"ל שמברך**. ודלא כמו שכתב כת"ר לכלול רווק עם מי שיש לו בני בית וישנו. ודו"ק.

ובהיות שהזמן מצומצם עמד קנה במקומו. ואסיים בחתימה מעין הפתיחה, יה"ר דליפוש חיי, ויגדלו כת"ר ואשתו הרבנית תחיה את הילדה הנעימה מתוך נחת ושלוה בבריאות וכל טוב. דרישת שלום לכל החברים וכל קהל קדוש האיציפאהנים הי"ו שומעי לקחו, אזן שמעה ותאשרם, אשרי יולדתך ואשרי העומדים על סודך. ידידו בכל לב ונפש, חותם ברגשי כבוד נעלים ומשתוקק לחזות בנועם פניו היקרים בקרוב.

עובדיה יוסף